

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
εκένδρση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Γ΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Χιούμορ/Σάτιρα

Τίτλος:

**«Jonathan Swift, Τα ταξίδια του Γκάλλιβερ (1726):
Μια επίκαιρη σάτιρα».**

Συγγραφή: ΦΙΛΟΘΕΗ ΚΟΛΙΤΣΗ

Εφαρμογή: ΣΤΕΛΛΑ ΝΑΚΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνια 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Jonathan Swift, *Τα ταξίδια του Γκάλλιβερ* (1726): Μια επίκαιρη σάτιρα.

Εφαρμογή σεναρίου

Στέλλα Νάκη

Δημιουργία σεναρίου

Φιλοθέη Κολίτση

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Α΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού

Χρονολογία

Από 13-03-2014 έως 02-04-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Χιούμορ/σάτιρα

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

5 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Wiki

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Πριν την εφαρμογή του σεναρίου έχει γίνει ο χωρισμός της τάξης σε τρεις ομάδες των επτά μαθητών και σε μία ομάδα των οκτώ μαθητών. Οι μαθητές και η καθηγήτρια ήταν εξοικειωμένοι με την εργασία σε ομάδες, με την κατευθυνόμενη και την ελεύθερη πλοήγηση στο διαδίκτυο, τη χρήση κειμενογράφου (Word) και τη χρήση του Wiki. Επίσης, η αίθουσα διδασκαλίας διέθετε βιντεοπροβολέα και σύνδεση στο διαδίκτυο, ενώ οι μαθητές είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο από το σπίτι.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη

Το σενάριο στηρίζεται

Φιλοθέη Κολίτση, Jonathan Swift, *Τα ταξίδια του Γκάλλιβερ* (1726): Μια επίκαιρη σάτιρα, Νεοελληνική Λογοτεχνία Γ' Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το συγκεκριμένο σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές να έρθουν σε επαφή με ένα σατιρικό κείμενο της παγκόσμιας λογοτεχνίας και με αφορμή αυτό να γράψουν ένα δικό τους σατιρικό κείμενο για τη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα. Επίσης, σκοπός του σεναρίου ήταν να κατανοήσουν οι μαθητές ότι το αντικείμενο της σάτιρας μπορεί να είναι ένα πρόσωπο, μια πολιτική-κοινωνική κατάσταση, καθώς επίσης και ότι η σάτιρα έχει έναν απώτερο στόχο κάθε φορά, όπως να ψυχαγωγήσει, να ασκήσει κριτική και να διορθώσει τα «κακώς κείμενα» της κοινωνίας και της εποχής στην οποία αναφέρεται.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Μέσα στην ευρύτερη θεματική ενότητα «Σάτιρα/Χιούμορ» για τη Γ΄ Γυμνασίου, επιλέχθηκε το σενάριο με τίτλο: «Jonathan Swift, *Τα ταξίδια του Γκάλλιβερ* (1726): Μια επίκαιρη σάτιρα». Το συγκεκριμένο σενάριο επιλέχθηκε με το σκεπτικό ότι το βασικό υπό εξέταση κείμενο ήταν οικείο στους περισσότερους μαθητές μέσα από τις ποικίλες διασκευές του για παιδιά και εφήβους και ταυτόχρονα διαχρονικό, που μπορούσε να συσχετιστεί με τη σύγχρονη πολιτική και κοινωνική ζωή. Οι μαθητές σπάνια έρχονται σε επαφή με σατιρικά κείμενα στο σχολείο. Αντίθετα, η σάτιρα αποτελεί προσφιλές τηλεοπτικό είδος και με δεδομένο ότι οι μαθητές παρακολουθούν καθημερινά τηλεόραση, έρχονται μέσω αυτής σε επαφή με πληθώρα σατιρικών τηλεοπτικών εκπομπών. Κρίναμε σκόπιμο, επομένως, να εφαρμόσουμε ένα σενάριο που θα είχε ως στόχο να γνωρίσουν οι μαθητές το είδος της σάτιρας και να συνθέσουν το δικό τους σατιρικό κείμενο. Το μυθιστόρημα του Jonathan Swift λειτούργησε ως αφορμή για συζήτηση, ενώ το σενάριο εστίασε στη δημιουργία σατιρικού κειμένου από τις ομάδες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το συγκεκριμένο σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να θεωρήσουν τη λογοτεχνία αφενός ως πηγή απόλαυσης, ψυχαγωγίας και γέλιου και αφετέρου ως μέσο άσκησης κοινωνικής κριτικής και ερέθισμα για κριτικό προβληματισμό του αναγνώστη,
- να συνειδητοποιήσουν ότι ένα σατιρικό κείμενο εντάσσεται στο ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο της εποχής του αλλά ταυτόχρονα μπορεί να συσχετιστεί με σύγχρονες αντιλήψεις και κοινωνικές συμπεριφορές λόγω της ζωντανίας και της διαχρονικότητάς του,

- να κατανοήσουν ποια είναι τα αντικείμενα της σάτιρας (συγκεκριμένο πρόσωπο, κοινωνικός τύπος ή κοινωνική-πολιτική κατάσταση) και ποιος ο απώτερος στόχος της (ψυχαγωγία, άσκηση κριτικής και «διόρθωση» των κακώς κειμένων),
- να αντιληφθούν τη σύνδεση της λογοτεχνίας με τη «ζωή» και την ανθρώπινη εμπειρία και τη σημασία της στην κατανόηση του κόσμου και του εαυτού μας.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με το συγκεκριμένο σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να γνωρίσουν ένα κλασικό έργο της παγκόσμιας σατιρικής λογοτεχνίας, τα *Ταξίδια του Γκάλλιβερ* (1726) του Jonathan Swift, το οποίο είναι γνωστό στο ευρύ κοινό, κυρίως μέσα από τις ποικίλες διασκευές του για παιδιά και εφήβους,
- να γνωρίσουν τα είδη σάτιρας (σάτιρα ηθών-κοινωνικών τύπων, πολιτική και κοινωνική σάτιρα, σάτιρα μέσω φανταστικού κόσμου) και ιδιαίτερα την άσκηση κοινωνικής κριτικής μέσω ενός φανταστικού-λογοτεχνικού κόσμου,
- να κατανοήσουν τις διαφορετικές τεχνικές ή τρόπους σάτιρας (ειρωνεία, σαρκασμός, παρωδία, γκροτέσκο, χιούμορ, υπερβολή, παράδοξο, αντιστροφή, αναλογία κλπ.), ανεξαρτήτως του μέσου της σάτιρας (λογοτεχνία, κινηματογράφος, τραγούδι, τηλεοπτική εκπομπή, θέατρο, γελοιογραφία κλπ.).

Γραμματισμοί

Στο πλαίσιο του λογοτεχνικού και του ψηφιακού γραμματισμού επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να αναγνωρίζουν το είδος σάτιρας ενός κειμένου (σάτιρα ηθών/κοινωνικών τύπων, πολιτική και κοινωνική σάτιρα, σάτιρα μέσω φανταστικού κόσμου),
- να αναγνωρίζουν το αντικείμενο της σάτιρας (συγκεκριμένο πρόσωπο, «τύπος» ανθρώπου, κοινωνική-πολιτική κατάσταση) αλλά και τον απώτερο στόχο της,

- να τοποθετούν τη σάτιρα στο ιστορικο-κοινωνικό της πλαίσιο και να τη συνδέουν με σύγχρονες καταστάσεις και συμπεριφορές,
- να ασκηθούν στην παραγωγή σατιρικού κειμένου με συγκεκριμένο αντικείμενο και στόχο, χρησιμοποιώντας κατάλληλες τεχνικές της σάτιρας,
- να αξιοποιούν το διαδίκτυο ως περιβάλλον διερεύνησης και άντλησης πληροφοριών,
- να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας.

Διδακτικές πρακτικές

Το σενάριο στόχευε στη δημιουργία ενεργητικών υποκειμένων και στην καλλιέργεια της δημιουργικής γραφής και πιο συγκεκριμένα στη σύνθεση σατιρικού κειμένου. Αξιοποιήθηκε το ηλεκτρονικό περιβάλλον Wiki και επιδιώχθηκε η ανάληψη ρόλων από τους μαθητές με στόχο τη βιωματική προσέγγιση της γνώσης. Εφαρμόστηκε η μετωπική και η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας, ενώ δόθηκαν φύλλα εργασίας, τα οποία οι μαθητές συμπλήρωναν και αναρτούσαν στο Wiki. Η εκαπιδευτικός λειτουργούσε καθοδηγητικά και εμπνευστικά στην όλη διαδικασία.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή αυτού του σεναρίου υπήρξε η σκέψη να επιλεγεί ένα σατιρικό μυθιστόρημα, γνωστό στους περισσότερους μαθητές από τα παιδικά τους αναγνώσματα, και να λειτουργήσει ως αφετηρία αφενός για την παροχή γνώσεων σχετικά με τη σάτιρα, αφετέρου για τη δημιουργία σατιρικού κειμένου από τους μαθητές.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το συγκεκριμένο σενάριο εντάσσεται στη δεύτερη θεματική ενότητα («Χιούμορ/Σάτιρα») του μαθήματος των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Γ΄ Γυμνασίου, σύμφωνα με το [Νέο \(Πιλοτικό\) Πρόγραμμα Σπουδών](#).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι νέες τεχνολογίες αξιοποιήθηκαν ως μέσο αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο. Παράλληλα, τα εργαλεία του Web 2.0 αξιοποιήθηκαν για την ανάπτυξη ασύγχρονης επικοινωνίας και συνεργατικής γραφής. Τέλος, χρησιμοποιώντας την ηλεκτρονική πλατφόρμα Wiki ([Wikispaces](#)) οι μαθητές είχαν ανά ομάδα τον δικό τους χώρο δημοσίευσης των εργασιών τους.

Με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία, συνεργάζονται και τελικά γίνονται συνδιαμορφωτές της παραγόμενης γνώσης.

Κείμενα

Αποσπάσματα από τα τέσσερα μέρη του μυθιστορήματος (στα ελληνικά) ψηφιοποιήθηκαν και αναρτήθηκαν στο ιστολόγιο της τάξης (<http://logotechniaga.wikispaces.com/>).

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Νεότερη Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία, Ανθολόγιο Μεταφράσεων, Β΄ Ενιαίου Λυκείου
Μπέρτολτ Μπρεχτ, [«Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι»](#).

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός των σχολικών εγχειριδίων

Τζόναθαν Σουίφτ. 1993. *Τα ταξίδια του Γκάλλιβερ* (μτφρ. Μίλτος Φραγκόπουλος).
Αθήνα: Ύψιλον / Βιβλία.

Υποστηρικτικό υλικό:

Βίντεο

[«Ιχθυοπωλείον το “Λούβρον”»](#) [το πρώτο επεισόδιο της τηλεοπτικής μεταφοράς (1986) του μυθιστορήματος του Δημήτρη Ψαθά, *Μαντάμ Σουσου* (πηγή: Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ)].

[«Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι»](#) [τετράλεπτο βίντεο που οπτικοποιεί το ομώνυμο κείμενο του Μπρεχτ (πηγή: YouTube)].

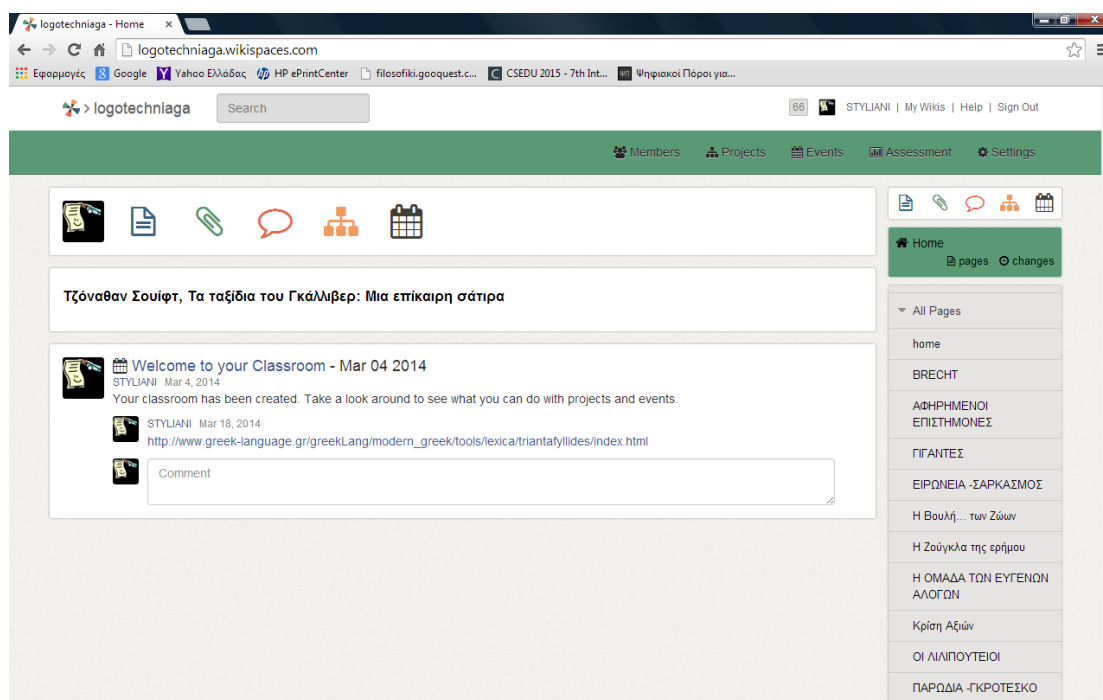

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η ώρα

Κατά την πρώτη ώρα διδασκαλίας, που διεξήχθη στο εργαστήριο πληροφορικής, η καθηγήτρια ενημέρωσε τους μαθητές ότι θα μελετούσαν στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας αποσπάσματα από ένα σατιρικό κείμενο της παγκόσμιας λογοτεχνίας, *Τα ταξίδια του Γκάλλιβερ* και ότι στο τέλος της δραστηριότητας θα καλούνταν να γράψουν το δικό τους σατιρικό κείμενο. Οι μαθητές ενημερώθηκαν, επίσης, ότι έχει δημιουργηθεί Wiki για τον σκοπό αυτό, στο οποίο θα μπορούσαν να συναντώνται και ασύγχρονα για να πραγματοποιούν τις εργασίες τους και ότι κάθε ομάδα έχει τη δική της σελίδα.

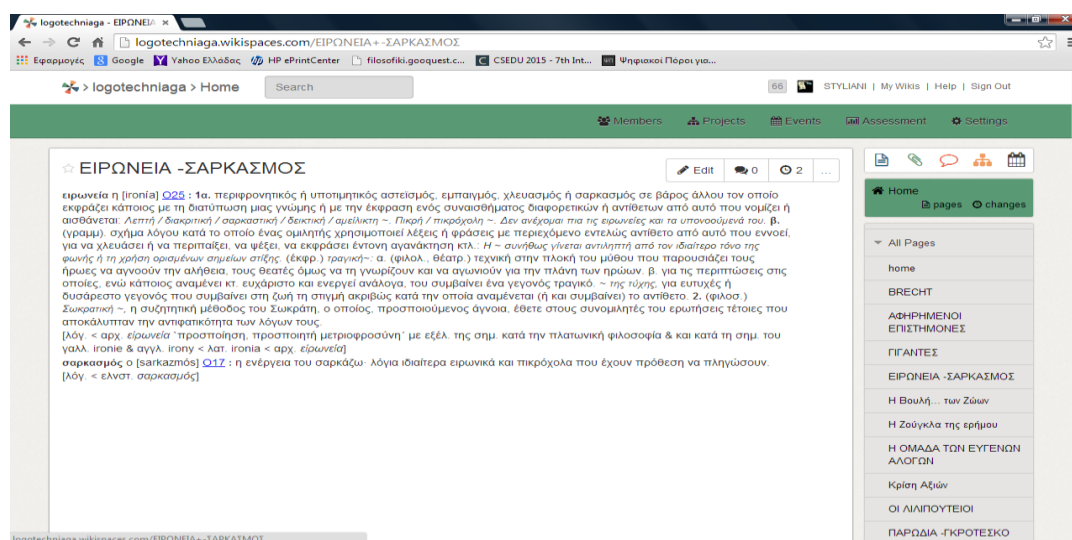
Στη συνέχεια, αφού προβλήθηκε το βίντεο με το απόσπασμα από την τηλεοπτική μεταφορά του μυθιστορήματος του Δ. Ψαθά, *Μαντάμ Σουσου*, η εκπαιδευτικός εισήγαγε σταδιακά τους μαθητές στο περιεχόμενο του όρου «σάτιρα». Χρησιμοποιώντας την τεχνική του καταιγισμού ιδεών ρώτησε τους μαθητές τι τους έρχεται στο μυαλό, όταν ακούν τον όρο «σάτιρα» και κατέγραψε στον πίνακα τις

απαντήσεις τους, σχολιάζοντάς τες κάθε φορά με συντομία. Έπειτα, ζήτησε από τις ομάδες να διερευνήσουν τη σημασία κάποιων λέξεων-όρων, με τη βοήθεια του online [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) από την ιστοσελίδα της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#): α) σάτιρα – αλληγορία, β) ειρωνεία – σαρκασμός, γ) παρωδία – γκροτέσκο, δ) χιούμορ – κωμικό. Αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία, ένα μέλος κάθε ομάδας ανέλαβε να ανεβάσει στη σχετική σελίδα, που είχε δημιουργηθεί στο Wiki, το περιεχόμενο των όρων που διερευνήσε. Οι ομάδες είχαν ήδη διαμορφωθεί, καθώς οι μαθητές είχαν εργαστεί ομαδικά και σε άλλες δραστηριότητες στο μάθημα της Λογοτεχνίας, αλλά τώρα πήραν τα ονόματά τους, ένα από κάθε μέρος του μυθιστορήματος (οι [Λιλιπούττειοι](#), οι [Γίγαντες](#), οι [Αφηρημένοι Επιστήμονες](#) και η [ομάδα των Ευγενών Αλόγων](#)).

2^η ώρα

Τη δεύτερη διδακτική ώρα, που διεξήχθη στο εργαστήριο πληροφορικής και πάλι, η κάθε ομάδα ανακοίνωσε στην ολομέλεια της τάξης τα αποτελέσματα της έρευνάς της και έγινε συζήτηση, προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι παραπάνω όροι. Παραθέτουμε ενδεικτικά μια σελίδα από το Wiki:

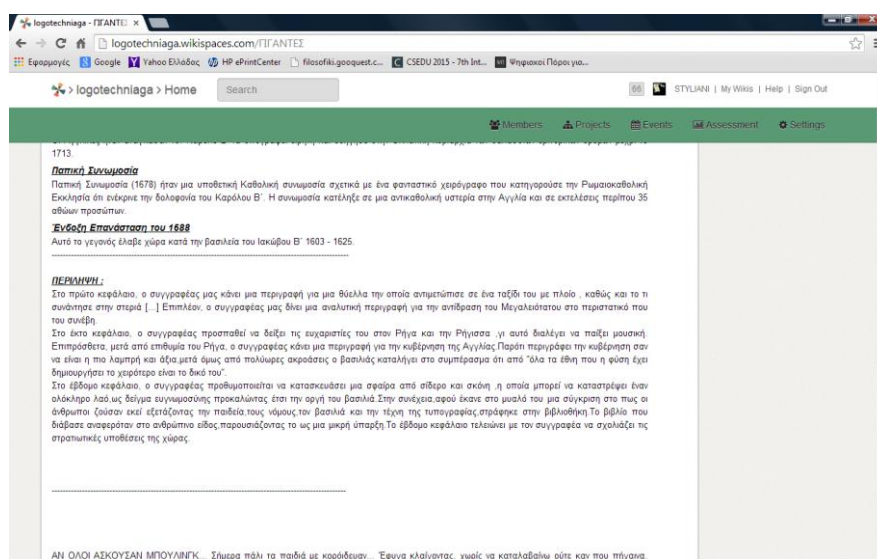

Στη συνέχεια, η καθηγήτρια παρουσίασε με συντομία το περιεχόμενο του μυθιστορήματος και ανέθεσε σε κάθε ομάδα για το σπίτι να μελετήσει ένα μέρος από το μυθιστόρημα. Τα αποσπάσματα είχαν αναρτηθεί στο Wiki:

1. Πρώτο Μέρος: ένα ταξίδι στη Λιλλιπούτη (σ. 8-87) – Ομάδα Λιλιπούτειοι.
2. Δεύτερο Μέρος: Ένα ταξίδι στη Βροδιγνάγη (σ. 88-173) – Ομάδα Γίγαντες.
3. Τρίτο Μέρος: Ένα ταξίδι στη Λαπούτα, τη Βαλνιβάρδη, τη Λουγγάγη, τη Γλουδουβρίβη και την Ιαπωνία (σ. 174-252) – Ομάδα Αφηρημένοι Επιστήμονες.
4. Τέταρτο Μέρος: Ταξίδι στη χώρα των Χούννιμων (σ. 254—346) – Ομάδα των Ευγενών Αλόγων.

Δόθηκε, επίσης, η οδηγία να συνθέσουν την περίληψη του κειμένου που διάβασαν και να την αναρτήσουν στη σελίδα της ομάδας τους στο Wiki. Επιλέξαμε να διαβάσει κάθε ομάδα ενδεικτικά τα κεφάλαια που είχαμε επιλέξει να αναρτήσουμε στο Wiki, λόγω οικονομίας χρόνου και επειδή, με δεδομένη τη σύνθεση της τάξης, γνωρίζαμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος κειμένου θα απέτρεπε τους μαθητές από την ανάγνωσή του.

Παραθέτουμε ενδεικτικά:

Επίσης, ανατέθηκε στους μαθητές να προετοιμάσουν την ακόλουθη δραστηριότητα, που είχε αναρτηθεί στη σελίδα κάθε ομάδας στο Wiki, να τη συμπληρώσουν και να την αναρτήσουν πάλι στο Wiki. Η δραστηριότητα αφορούσε στην άντληση ιστορικών και βιογραφικών πληροφοριών. Ανά ομάδα οι μαθητές κλήθηκαν να εργαστούν ως εξής: οι Διλιπούττειοι να ασχοληθούν με τη βιογραφία του συγγραφέα του έργου Jonathan Swift (1667-1745) και την εργογραφία του, οι Γίγαντες άντλησαν από συγκεκριμένες ιστοσελίδες στο διαδίκτυο πληροφορίες για τους θρησκευτικούς και πολιτικούς πολέμους της εποχής του μυθιστορήματος, οι Αφηρημένοι Επιστήμονες αναζήτησαν πληροφορίες για τη διαμάχη της εποχής ανάμεσα στους Αρχαίους και τους Σύγχρονους, που έμεινε γνωστή ως «Μάχη των βιβλίων» και η ομάδα των Ευγενών αλόγων αναζήτησαν πληροφορίες για το έργο του Λουκιανού, *Μια Αληθινή Ιστορία*, που θεωρείται από πολλούς πρότυπο του μυθιστορήματος του Swift.

Οι μαθητές ξεκίνησαν να υλοποιούν τη δραστηριότητα στο εργαστήριο και όσοι δεν πρόλαβαν (μία ομάδα) την ολοκλήρωσαν στο σπίτι.

3^η ώρα

Την τρίτη διδακτική ώρα, που διεξήχθη στο εργαστήριο πληροφορικής, οι ομάδες παρουσίασαν στην ολομέλεια τις εργασίες τους. Στη συνέχεια, η καθηγήτρια, στοχεύοντας στο να εστιάσει στο θέμα της αλληγορίας, διάβασε το κείμενο του Μπρεχτ «Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι» (που είχε ήδη αναρτήσει στο Wiki) και προέβαλε ένα [βίντεο](#), που οπτικοποιεί το κείμενο. Ακολούθησε συζήτηση για το περιεχόμενο και τους τρόπους της αλληγορίας και οι μαθητές ενημερώθηκαν ότι την επόμενη διδακτική ώρα θα έπρεπε να συνθέσουν ένα δικό τους σατιρικό κείμενο.

4^η ώρα

Την τέταρτη διδακτική ώρα, η οποία διεξήχθη στο εργαστήριο πληροφορικής, οι ομάδες ξεκίνησαν τη συγγραφή του δικού τους σατιρικού κειμένου. Η καθηγήτρια τόνισε στους μαθητές, που ήταν διστακτικοί αρχικά, ότι μπορούσαν να σατιρίσουν οτιδήποτε και οποιοδήποτε πρόσωπο ή κατάσταση. Οι ομάδες έγραφαν το κείμενό τους στη σελίδα τους στο Wiki και ολοκλήρωσαν την εργασία τους στην τέταρτη ώρα, εκτός από μία ομάδα που ξεκίνησε να γράφει το κείμενο αλλά δεν το ολοκλήρωσε ποτέ, πάρα τις επίμονες σχετικές οδηγίες της καθηγήτριας.

5^η ώρα

Την πέμπτη διδακτική ώρα, οι ομάδες παρουσίασαν στην ολομέλεια τις εργασίες τους και ακολούθησε συζήτηση για το ποια τους άρεσε περισσότερο και γιατί. Αξίζει να σημειωθεί ότι μια ομάδα δεν έγραψε σατιρικό κείμενο αλλά ένα ημερολόγιο για τα συναισθήματά της πάνω στο θέμα του μπούλινγκ. Το γεγονός αυτό έδωσε αφορμή για να συζητηθεί το μεγαλύτερο μέρος της διδακτικής ώρας το πόσο εύκολο είναι τελικά να γράψει κανείς ένα σατιρικό κείμενο και τις ιδιαίτερες ικανότητες που πρέπει να έχει ο σατιρικός συγγραφέας (φαντασία, χιούμορ, ευαισθησία και γνώση της κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας της εποχής του).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο στόχευε στο να έρθουν οι μαθητές σε μια πρώτη επαφή με τη σάτιρα, μέσω ενός σατιρικού μυθιστορήματος, και είχε ως τελικό ζητούμενο τη δημιουργία σατιρικού κειμένου από τους μαθητές. Κρίναμε σκόπιμο να περιορίσουμε τη διάρκεια, σε σχέση με το συνταγμένο σενάριο, από δεκατέσσερις σε πέντε διδακτικές ώρες, αφενός για πρακτικούς λόγους, (το σενάριο υλοποιήθηκε προς το τέλος του σχολικού έτους, όταν στο σχολείο πραγματοποιούνταν διάφορες εκδηλώσεις και αυτό σήμαινε μεγάλη απώλεια ωρών, ενώ το τμήμα στο οποίο εφαρμόστηκε ήταν το λιγότερο συνεργάσιμο της Γ΄ τάξης), αφετέρου για διδακτικούς, καθώς θεωρούμε ότι το λογοτεχνικό κείμενο, το οποίο αποτέλεσε τη βάση του σεναρίου, δεν βρίσκει ανταπόκριση στους μαθητές. Η υπερβολικά μεγάλη του έκταση, το περιεχόμενό του, που φαντάζει «παιδικό» (κατά τα λόγια των μαθητών μου), η άγνοιά από μέρους τους για το ιστορικό πλαίσιο της εποχής του μυθιστορήματος, καθώς οι μαθητές δεν διδάσκονται και δεν έχουν καν ξανακούσει για την Αγγλία της εποχής του 1726, και η χωρίς φρέσκια ματιά μετάφρασή του (τουλάχιστον των αποσπασμάτων που αξιοποιήθηκαν) αποτέλεσαν ανασταλτικούς παράγοντες στην προσπάθεια προσέλκυσης του ενδιαφέροντος των μαθητών, γεγονός που ήταν εκ προοιμίου αρνητικό για τη διδασκαλία.

Κρίνουμε ότι το σενάριο, τουλάχιστον όπως ήταν αρχικά διαμορφωμένο, ήταν πολύ απαιτητικό για μαθητές της Γ΄ τάξης αλλά και εξόχως δύσκολο υλοποιήσιμο για πρακτικούς λόγους (π.χ. η ύπαρξη συνεχόμενων διδακτικών διώρων, η καλή γνώση των Αγγλικών, που αποτελούσε προαπαιτούμενο για τους μαθητές, η συνεργασία με

τον καθηγητή της Αγγλικής Γλώσσας, η ανάγκη ύπαρξης στην τάξη δεύτερου καθηγητή, που θα βοηθούσε στην εφαρμογή του λειτουργώντας υποστηρικτικά στις ομάδες). Για όλους τους παραπάνω λόγους κρίναμε σκόπιμο να αξιοποιήσουμε τον κορμό του αρχικού σεναρίου και να εστιάσουμε στο να πάρουν οι μαθητές κάποιες πρώτες γνώσεις για τη σάτιρα και στη συνέχεια, να γράψουν ένα δικό τους σατιρικό κείμενο. Οι στόχοι δεν επετεύχθησαν πλήρως.

Οι μαθητές δεν προσέγγισαν το λογοτεχνικό κείμενο ως πηγή απόλαυσης, ψυχαγωγίας και γέλιου, ενώ μόνο δύο ομάδες έγραψαν σατιρικό κείμενο. Η τρίτη ομάδα δεν ολοκλήρωσε το κείμενό της και η τέταρτη έγραψε ένα ημερολογιακού τύπου κείμενο με θέμα το μπούλινγκ, που προφανώς την απασχολούσε. Οι μαθητές συνεργάστηκαν ικανοποιητικά, αξιοποίησαν το περιβάλλον Wiki επιτυχώς, επειδή ήταν ήδη εξοικειωμένοι με αυτό, και ήρθαν σε επαφή με τα είδη της σάτιρας και με το αντικείμενό τους. Ίσως, αν το λογοτεχνικό κείμενο ήταν πιο ελκυστικό για τους μαθητές και πιο μικρό σε έκταση και αν η σύνθεση της τάξης ήταν διαφορετική, το αποτέλεσμα να ήταν καλύτερο.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

—